

Hemşirelik Öğrencilerinin Klinik Uygulamaya Uyumunu Sağlamaya Yardım Edici/Engelleyici Durumlar

Sevda UZUN¹ Selcan KOÇTAŞ² Selvi DİNLEMEK¹

¹Gümüşhane Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Gümüşhane, Türkiye

³Kolan Hastanesi, İstanbul, Türkiye

Makale Bilgisi	ÖZET
Makale Geçmişi Geliş: 19.01.2024 Kabul: 08.09.2024 Yayın: 25.04.2025 Anahtar Kelimeler Klinik Uygulama, Motivasyon, Hemşirelik Eğitimi, Nitel Çalışma.	Bu çalışmanın amacı, hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamaya uyumunu sağlamaya yardım edici/engelleyici durumları niteliksel fenomenolojik bir yaklaşım kullanarak değerlendirmektir. Bu çalışmada nitel araştırma deseni olan fenomenolojik araştırma tasarımı kullanılmıştır. Bu nitel araştırma bir devlet üniversitesinin sağlık bilimleri fakültesinin hemşirelik bölümünde öğrenim gören 60 gönüllü hemşirelik öğrencisi ile 15 Ocak-15 Şubat 2023 tarihleri arasında yapılmıştır. Görüşmeler bireysel olarak ve yüzyüze yarı yapılandırılmış form kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Veriler, Colaizzi'nin fenomenolojik analiz yöntemi kullanılarak yapılmıştır. Verilerin analizinde üç kategori (uygulama ortamından beklentiler, uygulama sırasında yaşanan zorluklar, klinik uygulamada motive edici faktörler) yedi alt tema (fiziksel açıdan, psikolojik açıdan iletişim, bilgi, süre, kişiler ve ortam) saptanmıştır. Hemşirelik öğrencileri uygulama sırasında ortam, teorik bilgi yetersizliği, uygulama süre kısıtlılığı gibi nedenlerden dolayı sorunlar yaşamaktadır. Ayrıca hemşirelerle ve diğer ekip üyeleri etkin iletişim kurmanın, hastalardan olumlu geri bildirim alınmasının, öğretim elemanlarının öğretici ve destekleyici yaklaşımlarının öğrencilerin motivasyonunu artırdığı belirlenmiştir. Uygulama süresinin daha uzun olması, yeterli öğretim elemanının olması, hemşirelerin daha etkin rol model olması, fiziki koşulların iyileştirilmesi önerilmektedir.

Situations That Facilitate/Hinder Nursing Students' Adaptation to Clinical Practice Situations: a Qualitative Study

Article Info	ABSTRACT
Article History Received: 20.06.2022 Accepted: 23.10.2023 Published: 25.04.2025 Keywords Clinical Practice, Motivation, Nursing Education Qualitative Study.	The aim of this study is to evaluate the factors that facilitate/hinder nursing students' adaptation to clinical practice using a qualitative phenomenological approach. This study utilized a phenomenological research design, a qualitative approach. It involved 60 volunteer nursing students from the nursing department of a state university's faculty of health sciences, participating between January 15 and February 15, 2023. Data were collected through individual, face-to-face interviews using a semi-structured form. The data were analyzed using Colaizzi's phenomenological analysis method. The analysis identified three main categories—expectations from the practice environment, difficulties experienced during practice, and motivating factors in clinical practice. Additionally, seven sub-themes emerged, including communication, information, duration, and aspects related to people and the environment from both physical and psychological perspectives. Nursing students encounter challenges during clinical practice due to factors such as the environment, insufficient theoretical knowledge, and limited practice time. Effective communication with nurses and other team members, positive feedback from patients, and the instructive and supportive approaches of instructors were found to enhance student motivation. It is recommended that the duration of clinical practice be extended, the number of instructors be increased, nurses serve as more effective role models, and the physical conditions of the practice environment be improved.

To cite this article

Uzun, S., Koçtaş, S. & Dinlemek, S. (2025). Hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamaya uyumunu sağlamaya yardım edici/engelleyici durumları, *Genel Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(1), 109-125.
<https://doi.org/10.51123/jgehes.2024.164>

*Sorumlu Yazar: Sevda UZUN, sevdauzun50@gmail.com

This article is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY-NC 4.0)

GİRİŞ

Hemşirelik eğitiminde teori ile uygulama temelli öğrenme arasında güçlü bir ilişki olduğu bilinmektedir (Admi ve ark., 2018; Günay ve Kılınç, 2018). Klinik uygulamalar, öğrenilen kuramsal bilgilerin gerçek ortama yansıtılması için oldukça etkin bir yöntemdir (Jack ve ark., 2018). Bu uygulamalarla öğrencilerin, holistik bakış açısı geliştirmeleri, profesyonel anlamda bilgi, beceri, tutum ve değerler kazanmaları hedeflenmektedir (Günay ve Kılınç, 2018; İbrahimoglu ve ark., 2019; Kol ve İnce, 2018; Peixoto ve André, 2017).

Türkiye’de hemşirelik eğitimi lisans programların amacı öğrenen, paylaşmayı bilen, uygulamalarının sorumluluğunu alabilen ve değerlendiren, nitelikli sağlık hizmeti sunan profesyoneller yetiştirmektir (Erkal İlhan, 2018). Günümüzde üniversitelerin sağlık bilimleri fakülteleri ve sağlık yüksekokullarının içinde yer alan hemşirelik programlarında (Özkütük ve ark., 2018), verilen teorik bilgiler, çeşitli klinik ortamlarda uygulamalara entegre edilmektedir (Yanikkerem ve ark., 2021). Hemşirelik öğrencilerin gittikleri bu kliniklerde çalışan hemşirelerin iyi bir rol model olması, öğrencileri desteklemesi ve onlara karşı sabırlı anlayışlı olması oldukça önemlidir. Hemşirelerin öğrencilerle etkin iletişim kurmaları öğrencilerin mesleğe yaklaşımlarını olumlu etkilemektedir (Polat ve ark., 2018). Hemşirelikte uygulama alanlarında hemşirelik öğrencileri aktif olarak rol almakta ve öğrencilerde mesleki bilinç şekillenmektedir (Aydoğan, 2016). Hedeflenen öğrenme çıktılarına ulaşmak için öğrencilerin klinik uygulamalarda daha az anksiyete yaşaması, daha rahat olması gerekmektedir (Yanikkerem ve ark., 2021). Yapılan çalışmalarda, hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamaların kısa süreli olması, beceri odaklı olmaması, klinik ortamın öğrenme hedefini karşılamaması, rol modeli görmekteki sorunlar ve iş merkezli çalışmalar nedeniyle anksiyete yaşadığını belirlenmiştir (Bayar ve ark., 2009; Dutile ve Wright, 2011).

Öğrencinin anksiyetesinin artması ile motivasyonu arasında ters orantı bulunmaktadır (Jonsén ve ark., 2013). Öğrenciden, eğitimciden ve klinik ortamdan kaynaklanan sorunlar hemşirelik öğrencilerinin motivasyonunu azaltıp mesleğe bakış açısını olumsuz etkileyebilir (Jack ve ark., 2018; Jeppesen ve ark., 2017)

Öğrenimin hedefleri doğrultusunda seçilen klinik ortamlar öğrencilerin gelişimine olumlu katkıda bulunmaktadır. Öğrencilerin klinik uygulama deneyimleri ile beklentileri arasındaki boşluk artarsa, öğrenciler anksiyete ve çatışma yaşayabilir, öğrenme istekleri azalabilir ve yansıtıcı öğrenmede sorunlar yaşanabilir (Holmlund ve ark., 2010; Jonsén ve ark., 2013). Öğrenciden, eğitimciden ve klinik ortamdan kaynaklanan çok sayıda etken öğrencilerin klinik deneyimlerini etkileyebilmektedir (Jack ve ark., 2018; Jeppesen ve ark., 2017). Bu nedenle öğrencilerin klinik uygulamaya uyumunu sağlayıcı/engelleme durumlarına ilişkin görüşlerini tespit edebilmek onlara rehberlik edebilmek açısından önemli ve gereklidir. Ancak, hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamadaki yaşadıkları zorlukları ve motive eden faktörleri ortaya koyan az sayıda çalışmaya rastlanılmıştır. Bu bağlamda literatürdeki bu boşluğun doldurulması açısından bu çalışma hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamaya uyumunu sağlamaya yardım edici/engelleme durumları niteliksel fenomenolojik bir yaklaşım kullanarak değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

YÖNTEM

Araştırma Tipi

Hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamaya uyumunu sağlamaya yardım edici/engelleyici durumları incelemek için nitel araştırma deseni olan fenomenolojik araştırma tasarımı kullanılmıştır. Bu tasarım, yeni bir olguyu (olay veya deneyim) katılımcıların bakış açısıyla tanımlamada, zengin veri sağlamada ve deneyimlerini detaylandırmada yüksek derecede özgürlük sunduğu için seçilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu yaklaşım, araştırılan olgunun özünü ortaya çıkarmak ve deneyimi 'tam olarak kendini sunduğu gibi, ona ne ekleme ne de çıkarma yapmadan' sunmakla ilgilidir (Merriam, 2019; Morrow ve ark., 2015). Araştırmanın amacına göre aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamaya uyumunu sağlamaya yardım edici durumlar nelerdir?
2. Hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamaya uyumunu engelleyici durumlar nelerdir?

Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme, problemle ilgili belirlenen niteliklere sahip kişi, olay, nesne veya durumlardan örneklem oluşturulmasıdır (Altunay ve ark., 2014; Başkaya ve Demir, 2023). Araştırmanın örneklemini hemşirelik öğrencileri oluşturmuştur. Örneklem dahil edilme kriterleri çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden ve daha önce bir hastanede klinik uygulamaya çıkmış olan hemşirelik öğrencileri idi. Örneklem dışlanma kriterleri, lisans öğrencisi olmamak, klinik uygulama yapmamış olmak, çalışmanın yapıldığı süreçte eğitim-öğretime aktif devam etmiyormak olarak belirlenmiştir.

Kalitatif araştırmalarda araştırılan olguya ilişkin olarak görüşülecek birey sayısı farklılık gösterir, çok sayıda katılımcının araştırmaya dahil edilmesi güçtür, çünkü elde edilen verilerin ayrıntılı ve derinlemesine olması gerekmektedir. Literatüre göre örneklem sayısı araştırma sorusu ve amacı doğrultusunda belirlenmekte, en az 4 en çok 20 katılımcı ile yapıldığı ve veriler birbirini tekrar etmeye başladığında görüşmelerin sonlandırıldığı görülmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Kriterlere uyan bütün öğrenciler görüşmeye davet edilmiştir. Üç sınıftan da (klinik uygulamaya çıkmış olan ikinci, üçüncü ve dördüncü) görüşmeyi kabul eden 80 civarında öğrenci olmuştur. Veri doygunluğu bir çalışmada oldukça önemlidir ve çalışmamızda da toplamda 60 katılımcıyla (ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıftan yirmişer kişi) görüşülmüş ve veriler tekrarlayınca doygunluk göz önünde bulundurularak görüşmeler sonlandırılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Ayrıca çalışma, Niteliksel Araştırma Raporlama İçin Konsolide Kriterler (Consolidated Criteria for Reporting Qualitative Research, COREQ) yönergelerine uygun olarak raporlanmıştır (Tong ve ark., 2007; Başkaya ve Demir, 2023).

Tablo 1*Niteliksel Araştırmayı Raporlamak İçin Birleştirilmiş Kriterler (COREQ).*

Alan 1: Çalışma grubu ve özellikleri			
Kişisel Özellikler			
Numara	Öge	Rehber sorular	Açıklamalar
1	Görüşmeci/kolaylaştırıcı	Görüşmeyi yazar/yazarlar gerçekleştirdi?	hangi Görüşmeyi ikinci yazar yürütmüştür.
2	Kimlik bilgileri	Araştırmacının bilgileri nelerdi?	kimlik Birinci yazar: Doktora İkinci yazar: Lisans
3	Meslek	Çalışma sırasında meslekleri neydi?	Birinci yazar: Dr. Öğretim Üyesi, Psikiyatri Hemşireliği İkinci yazar: Lisans hemşirelik öğrencisi,
4	Cinsiyet	Araştırmacı kadın mı erkek miydi?	İki araştırmacı: Kadın
5	Deneyim ve eğitim	Araştırmacı hangi deneyime veya eğitime sahipti?	Birinci yazar nitel kurslar almış, nitel araştırmalar konusunda deneyime sahip ve uluslararası dergilerde nitel çalışmalar yayınlamıştır.
Katılımcılarla ilişki			
6	İlişki durumu	Eğitim başlamadan önce bir ilişki kuruldu mu?	Çalışmaya başlamadan önce bir ilişki kurulmamıştır.
7	Görüşmecinin katılımcı bilgisi	Katılımcılar araştırmacı hakkında ne biliyorlardı?	Öğrenciler araştırmacının öğrenci olduğunu biliyorlardı
8	Görüşmeci özellikleri	Görüşmeci hakkında hangi özellikler bildirildi?	Her görüşmenin başında öğrencilere çalışmanın amacı ve hedefleri hakkında bilgi verildi.
Alan 2. Çalışma tasarımı			
Teorik çerçeve			
9	Metodolojik yönelim ve Teori	Çalışmayı desteklemek için hangi metodolojik yönelim belirtildi?	Bu fenomenolojik bir çalışmaydı.
Katılımcı seçimi			
10	Örnekleme	Katılımcılar nasıl seçildi?	Amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır.
11	Yaklaşım yöntemi	Katılımcılara nasıl yaklaşıldı?	Araştırmaya başlamadan önce uygulamaya çıkan öğrenciler ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerin zamanlaması çalışmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden öğrenciler tarafından belirlendi.
12	Örnek boyut	Çalışmada kaç katılımcı vardı?	Çalışmaya toplam 60 hemşirelik öğrencisi dahil edildi.
13	Katılmama	Kaç kişi katılmayı reddetti veya bıraktı? Sebepler?	Araştırmaya katılmayı reddeden öğrenci yoktu.

Verilerin toplanması

14	Veri toplama	Veriler nerede toplandı?	Araştırmanın veri toplama bölümünde ayrıntılı bilgi verilmektedir.
15	Katılımcı olmayanların varlığı	Katılımcılar ve araştırmacılar dışında başka kimse var mıydı?	Araştırmacılar dışında araştırmanın yapıldığı okulda bir öğrenci gözlemci olmuştur.
16	Örneklemin açıklaması	Örneklemin özellikleri nelerdir?	Çalışmaya katılmayı kabul eden ve klinik uygulama yapan lisans öğrencileri çalışmaya alındı.

Veri toplama

17	Görüşme rehberi	Sorular, istemler ve kılavuzlar yazarlar tarafından sağlandı mı? Pilot olarak test edildi mi?	Yöntemler bölümünde detaylı bilgi verildi.
18	Tekrarlı görüşme	Tekrar görüşmeleri yapıldı mı? Evet ise, kaç tane?	Hayır
19	Ses kayıt	Araştırmada veri toplamak için ses kaydı mı yoksa görsel kayıt mı kullanıldı?	Görüşmeler ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır
20	Notlar	Mülakat sırasında ve/veya sonrasında saha notları alındı mı?	Tüm öğrencilerin yanıtları ve araştırmacı gözlemleri kaydedildi.
21	Süre	Mülakatların süresi ne kadardı?	Her bir görüşme 35 ile 45 dakika arasında sürmüştür.
22	Veri doygunluğu	Veri doygunluğu tartışıldı mı?	Veri doygunluğu tartışıldı.
23	Verilerin katılımcılara iadesi	Transkriptler yorum ve/veya düzeltme için katılımcılara iade edildi mi?	Hayır

Alan 3: Analiz ve bulgular

24	Veri kodlayıcı sayısı	Verileri kaç veri kodlayıcı kodladı?	İki araştırmacı kodları tanımladı.
25	Kodların tanımlanması	Görüşmeciler kodları tanımladı mı?	Temalar ve alt temalar olarak belirlendi.
26	Temaların türetilmesi	Temalar önceden belirlenmiş miydi yoksa verilerden mi türetilmişti?	Temalar verilerden türetilmiştir.
27	Yazılım	Varsa, verileri yönetmek için hangi yazılım kullanıldı?	Veriler manuel olarak analiz edildi.
28	Katılımcı kontrolü	Katılımcılar bulgular hakkında geri bildirimde bulundu mu?	Evet

Raporlama

29	Sunulan alıntılar	Temaları göstermek için katılımcı alıntıları sunuldu mu? Her alıntı tanımlandı mı?	Evet. Temaları/bulguları göstermek için katılımcı alıntıları sunulmuştur. örneğin, katılımcı numarası.
30	Tutarlılık	Sunulan veriler ile bulgular arasında tutarlılık var mıydı?	Evet
31	Ana temaların netliği	Ana temalar bulgularda açıkça sunuldu mu?	Evet
32	Küçük temaların netliği	Farklı vakaların bir açıklaması veya küçük konuların tartışılması var mı?	Evet

Veri Toplama

Araştırma, 15 Ocak-15 Şubat 2023 tarihleri arasında Türkiye'nin kuzeyinde bir ilde bulunan bir üniversitede gerçekleştirilmiştir. Kriterlere uyan bütün öğrenciler görüşmeye davet edildi. Veri doygunluğu bir çalışmada oldukça önemlidir ve bu çalışmada da toplamda 60 katılımcıyla (ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıftan yirmişer kişi) görüşülmüş ve veriler tekrarlayınca doygunluk göz önünde bulundurularak görüşmeler sonlandırılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Klinik uygulamaya çıkan lisans hemşirelik ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri ile görüşülmüştür. Araştırmada derinlemesine bireysel görüşme yöntemi kullanılmıştır.

Araştırmaya katılması planlanan hemşirelik öğrencileri araştırma hakkında bilgilendirilmiş ve aydınlatılmış onamları alınmıştır. Araştırmacılar tarafından görüşme yeri düzenlenmiş, katılımcılara uygun gün ve saat ayarlanmıştır. Derinlemesine görüşmeler, sessiz, iyi aydınlatılmış ve bireylerin kendilerini kesintisiz olarak ifade edebilmeleri için yeterince rahat olan bir sınıfta yapılmıştır. Her görüşmede bir ve aynı gözlemci görev almıştır. Her bir görüşme ortalama 35-45 dakika sürmüştür. Görüşmeler, katılımcılarında izni ile ses kayıt cihazına kaydedilmiştir. Görüşmelerde ilk önce katılımcıların kendilerini tanıtmaları istenmiş, sorular sırasıyla katılımcılara yöneltilmiş ve soruların anlaşılabilirliğini arttırmak amaçlı sondaj soruları sorulmuştur.

Görüşmeler, nitel araştırma yöntemiyle hazırlanan ve araştırmacılar tarafından literatüre dayalı olarak oluşturulan ve üç uzmanın görüşleri doğrultusunda düzeltilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmadaki görüşmelerin 35 ile 45 dakika arasında sürmüştür.

Veri Toplama Araçları

Görüşmelerde öğrencilerin klinik uygulama deneyimlerine ilişkin yedi ana soru ve alt soru kullanılmıştır

Görüşme formunda yer alan sorular;

- 1.Klinik ortam nasıl olmalıdır?
- 2.Klinik ortamında öğrenme destekli ortam nasıl olmalıdır? Uygulamaya çıktığınız hastanenin bu yönden yeterli olduğunu düşünüyor musunuz? Uygununuzu artıracak durumlar nelerdir klinikte?
- 3.Üniversitede ve bölümünüzde öğretim elemanlarının sizi öğrenme için teşvik ettiğini düşünüyor musunuz? Bunu nasıl yapıyorlar anlatır mısınız?
- 4.Klinik ortamda motive edici faktörler var mı nelerdir?
- 5.İlgi ve katılım için hastanede nelerin olmasını isterdiniz? Nelerin düzeltilmesini nelerin gelişmesini isterdiniz?
- 6.Destek kaynaklarınızı yeterli görüyor musunuz? Hangi konuda desteklenmek isterdiniz?
- 7.Klinik ortamda sizi engelleyen durumlar nelerdir? Çözüm önerileriniz nelerdir?

Verilerin Değerlendirilmesi

Verilerin analizinde fenomenolojik çalışmalar için Colaizzi (1978) tarafından geliştirilen 7 aşamalı analiz yöntemi kullanılmıştır (Morrow ve ark., 2015). Bu bağlamda, görüşme metinleri ilk olarak üç araştırmacı tarafından bağımsız olarak ve tekrar tekrar okunmuştur. Böylece verilerde neyin açıklandığı anlaşılmasına çalışılmıştır. Görüşme metinlerinde yer alan önemli ifadeler seçilmiş, yeniden düzenlenmiş ve genel hatlarıyla ifade edilmiştir. Daha sonra ifadelerdeki

anlatılmaya çalışılan veriler belirlenmiş ve analiz edilmiştir. Araştırmacılar, bir fikir birliğine varıncaya kadar tartışarak anlamları formüle etmişler ve onaylamışlardır. Daha sonra araştırmacılar temaları ana ve alt temalar halinde belirleyip ve düzenlemişlerdir. Araştırmanın temaları ve alt temaları net ifade anlatımıyla geliştirilmiştir. Araştırmanın bulguları katılımcılara sunularak temaların ve içeriğin doğruluğu güçlendirildi. Ayrıca, katılımcıların ifadelerine yer verilerek, okuyucunun verilerin yorumunu ve analizini doğrulayabilmesi sağlanmıştır (Ulutaşdemir ve ark., 2022; Yıldırım ve ark., 2021).

BULGULAR

Katılımcıların kırk sekizi kadın olup yedisinin kronik fiziksel bir hastalığı vardır. Hemşirelik öğrencilerinin yaş ortalamaları 19.87 ± 3.94 (en düşük yaş 18, en fazla yaş 29) olarak hesaplanmıştır.

Görüşmelerden elde edilen verilerin analizi sonucunda kategoriler, temalar ve alt temalar belirlenmiştir (Tablo 2).

Tablo 2

Hemşirelik Öğrencilerinin Klinik Uygulamaya Uyumunu Sağlamaya Yardım Edici/Engelleyici Durumlar

Kategoriler	Temalar	Alt temalar	N	%
1.Uygulama ortamından beklentiler	A.Fiziksel açıdan	A1. Hasta sayısının fazla olması	35	58
		A2. Hijyenik	28	28
		A3.Yeterli sağlık çalışanı olması	25	41
	B. Psikolojik açıdan	B1.Öğrenmeye teşvik edici	20	33
		B2.Anksiyete yaratmayan	12	20
		B3.Öğretici	10	16
		B4.Kendilerini rahat ifade edebildikleri	9	15
		B5.Etkili iletişim kurulabilen	8	13
		B6.Güvenli	6	10
2.Uygulama sırasında yaşanan zorluklar	A. İletişim/ortam	A1.Hemşire veya hastalarla etkin iletişim kuramamak	20	33
		A2.Çekinmek	10	16
		A3.Yetersiz hasta sayısı/hastanenin küçük olması	8	13
	B. Bilgi	B1.Teorik bilginin yetersiz olması	6	10
		B2.Yetersiz öğretim elemanı	6	10
		B3.Hemşirelerin yetersiz rol model olması	5	8
	C. Süre	C1. Sürenin az olması	4	6
3.Klinik uygulamada motive edici faktörler	A. Kişiler	A1. Hemşirelerin samimi olması,	25	41
		A2.Diğer ekip üyelerinin saygılı olması	12	20
			10	16

B. Ortam	A3. Hastalardan olumlu geri bildirim almak	8	13
	A4.Manevi doyum	6	10
	B1. Ekip işbirliği içerisinde çalışmak	5	8
	B2.Hasta popülasyonunun öğrencilere güvenmesi ve uygulamalara izin vermesi	4	6
	B3. Öğretici ortamın olması ve öğretim elemanları tarafından etkin vizitler yapılması		

Kategori 1. Uygulama Ortamından Beklentiler

Tema 1. Fiziki Açıdan

Görüşmelerden elde edilen verilere göre öğrenciler uygulama ortamlarının hijyenik, yeterli sağlık çalışanının/hemşirenin olduğu bir alan olmasını beklediklerini belirtmiştir.

“Düzen içinde olmalı ve yeterli sağlık çalışanı bulunmalı diye düşünüyorum.. (K7).

“Temiz ve hijyenik olmalıdır. (K26)

“Uygun fiziki koşulların sağlandığı, güvenli, temiz ve öğrenmeyi geliştirici olmalıdır. (K54)

“Hastanede daha fazla alan olmasını isterdim. Uygulama için hemşirelerin ve hocaların daha fazla ilgilenmesini isterim. (K29).

“Düzenli bir ay boyunca aynı klinikte kalınmalı, klinik düzenli olmalı ve steril bir ortam olmalıdır. (K38).

“Klinik ortam sağlık ve hijyen standartlarına uygun olmalıdır. Ortam ılık ve rahat olmalıdır. Personelin çalışma alanları düzenli ve temiz olmalıdır. Klinik masaları temiz ve yaşanabilir olmalıdır. Ortamda gereken ilaçlar ve tıbbi cihazlar olmalıdır. Personel gayet saygılı ve profesyonel olmalıdır. Hasta odaları yeterli ışıklandırılmalı ve konforlu olmalıdır. Ortam sakın ve özenli bir şekilde kullanılmalıdır. Yönlendirme tabelaları ortamda bulunmalıdır. Sigara ve alkol mekânlarının yakınında temizlik standartlarına uygun bir sağlık hizmeti vermeyi sağlamak için ekstra önlemler alınmalıdır. (K25).

Tema 2. Psikolojik Açıdan

Görüşmelerden elde edilen verilere göre öğrenciler uygulama ortamlarının öğretici, öğrenmeye teşvik edici, kendilerinde anksiyete yaratmayan bir alan olmasını beklediklerini belirtmiştir.

“Klinik ortamında öğrenme destekli ortam oluşturmak için, öğrencilerin, personelin ve hastanenin ihtiyaçlarını en iyi biçimde karşılamak önemlidir. Personel, hastalar ve röntgen teknisyenlerinin güvenliğinin ve sağlığının korunması amacıyla kendilerine özel araç ve gereçlerle eğitim desteği sağlanmalıdır. Fiziksel alan için her çalışma alanının kullanımı için yeterli alanlar sağlanmalıdır. Öğrenciler ders içeriklerinin ve ödevlerinin kolayca erişebildiği bilgisayar ortamlarını kullanmalıdır. Uyumu artırmak için, öğrencilerin hayatını kolaylaştıracak çalışma ortamları ve hizmetlerin sağlanması önerilmektedir. Böylece, öğrencilerin öğrenme potansiyelleri artırılabilir ve çalışma zorlukları azaltılabilir. Klinikte destekleyici öğretim alanları ve materyalleri olmalı, öğretmenler ve öğrenciler arasındaki iletişim hızlandırılmalı ve sıkı bir takım çalışması gerektirmesi için öğrenme ortamları oluşturulmalıdır. Ayrıca, öğrenciler için mevcut ücretsiz sağlık hizmetleri,

psikolojik destek ve mesleki danışmanlık hizmetleri gibi yararlı hizmetlerin sağlanması da yeterlidir. Bunlar, öğrenmeyi kolaylaştırmak ve sürecin kolaylıkla tamamlanmasını sağlamak üzere önemli roller üstlenir. (K25).

“Temiz ve hyenik olmalıdır öğrenmeye teşvik edici ve öğretici olmalıdır. (K28)

“Hemşirelerle etkin iletişim kurulabilen bir lan olmalıdır. Herkesin birbirine saygı duyduğu bir ortamda çalışmak çok güzel olur diye düşünüyorum.... (K45).

Kategori 2. Uygulama Sırasında Yaşanan Zorluklar

Tema 1. İletişim/ortam

Hemşirelik öğrencileriyle yapılan görüşmeler soncunda öğrencilerin hasta/hasta yakını/ekip üyeleri ile iletişim sorunları yaşandığı saptanmıştır.

“İletişim sorunu yaşadım çünkü hasta yakınlarıyla aynı frekansı tutturmak biraz zordu. Bunu haricinde zorlandığım bir şey olmadı. Hastalara ve yakınlarına sevecen ve güler yüzle yaklaştım. (K8).

“İletişim sorununu bazen hemşirelerle yaşıyorum ve yaşadım.. Bunun dönüşü bana olumsuz oluyor o ortamda bulunmak çok istemiyorum. Ama bu mesleği yapacaksam da bunlara alışmam gerektiğini biliyorum... (K34).

Tema 2. Bilgi

Hemşirelik öğrencileriyle yapılan görüşmelerden elde edilen verilere göre öğrencilerin bilgi yönünden eksiklikler yaşadığı ve uygulamayla birlikte bu konuda farkındalık kazandığı saptanmıştır.

“Uygulamalar sırasında hem duygusal anlamda hem de mesleki anlamda farkındalık yaşadım. Eskiden tedirgin olduğum hasta profillerine karşı daha olumlu bakmaya başladım. Mesleki olarak ise nasıl davranmam gerektiği konusunda bilgi sahibi oldum. (K7).

“Bilgi yönünden yetersiz olduğumu farkettim ve bu konuda benim için ders bazında belki de anlatıldı fakat ben etkin olarak çalışmadığımı farkettim..... (K60).

Tema 3. Süre

Görüşmelerden elde edilen verilere göre hemşirelik öğrencileri klinik eğitim süresinin kısa olması nedeniyle teorik bilgileri pratiğe dönüştürmekte zorlandıklarını belirtmişlerdir.

“Uygulamalar için süre çok kısıtlı maalesef ne yazık ki koşullarımız bunu elveriyor ve yeterince uygulama yaptığımı düşünmüyorum (K43).

Kategori 3. Klinik Uygulamada Motive Edici Faktörler

Tema 1. Kişiler

Hemşirelik öğrencileri uygulamalarda kendilerini motive eden faktörlerin hemşirelerin samimi ve içten olmasının, diğer ekip üyelerinin saygılı olmasının, hastalardan olumlu geri bildirim ve manevi doyum alınmasının olduğunu belirtmiştir.

“Hastalara yardımcı olduğumuzu hissetmek ve onların dualarını almak benim için oldukça önemli ve doyum verici... (K36).

“Klinik ortamda hastalardan aldığım dua beni çok mutlu ediyor daha fazla çalışma isteğim geliyor. (K28)

“Öğrenim adayının yeterli bilgi ve tecrübeyi kazanabildiği, olağanüstü durumlarla karşılaşacağında neleri yapması gerektiğini öğretebilen bireylerin olduğu ve öğrenebilmesini kolaylaştıran bir ortam olmalıdır. (K60).

“Motive edici faktörler sadece hastaların bize yaklaşımı hastane çalışanları bizi motive etmiyor.. (K49).

Tema 2. Ortam

Hemşirelik öğrencileri uygulamalarda kendilerini motive eden faktörlerin ekip işbirliği içerisinde çalışmak, hasta popülasyonunun öğrencilere güvenmesi ve uygulamalara izin vermesi, öğretici ortamın olması ve öğretim elemanları tarafından etkin vizitler yapılması olduğunu belirtmiştir.

“Motive edici faktörler, terapistler tarafından sağlanan yardımla insanların hedeflerine ulaşmaya destek olmak için tasarlanmış kolektif çalışmalardır. Bu faktörler arasında hareket tarzı, hedeflerin tanımlanması ve bunların üstesinden gelmeyi öneren örnekleri içeren motivasyon kursu, sağlıklı yaşam tercihleri, tasarruf becerileri, meditasyon ve öz-farkındalık teknikleri, kişisel yeterlilik yaklaşımları, profesyonel destek çalışmaları ve etkinliğin artırılması vardır. Psikolojik ve davranışsal teknikler arasında öz yeterlilik yaklaşımı, tarihsel konumlama, olumlu konuşma, birebir akran motivasyon desteği ve toplumsal destek etkinlikleri yer almaktadır. (K25).

“Hastaların bize güvenmesi benim için önemli bir motivasyon kaynağı.. Uygulama yaptıkça daha çok mutlu oluyorum ve güvenim artıyor.... (K30).

“Ortamın öğretici olması ve öğretim elemanlarının gelip vizitler yapması da benim için motivasyon oluyor daha çok şey öğreniyorum bazı arkadaşlarım çok sevmeseler bu durumu da ben seviyorum.... (K27).

TARTIŞMA

Bu çalışmanın amacı; hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamaya uyumunu sağlamaya yardım edici/engelleme durumları niteliksel fenomenolojik bir yaklaşım kullanarak değerlendirmektir. Öğrencilerin uygulamada yaşadıkları engelleyici ve motive edici deneyimler üç kategoride ele alınmıştır.

Uygulama Ortamından Beklentiler

Hemşirelik eğitiminde yaşanan en büyük problemlerden biri, teori ve uygulamanın birbirini tam olarak tamamlamamasıdır ((Jasemi ve ark., 2018). Öğrenciler klinik uygulamaya çıktıklarında çoğu zaman kendilerini bir bilinmezliğin içerisinde bulmaktadır. Literatürdeki araştırmalarda öğrencilerin genel olarak uygulamalarda iletişim kurma, güven ilişkisi sağlama, korku gibi durumlar nedeniyle, zorluk yaşadıklarını göstermektedir (Alshowkan ve Kamel, 2016; Çam ve ark., 2020; Demir ve Ercan, 2018). Bayır ve arkadaşlarının (2020) yaptığı çalışmada hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamalardan beklentileri sorgulandığında; öğrencilerin büyük çoğunluğunun hastaya yapılan uygulamalara aktif katılımlarının olmasını, sağlık ekibi üyelerinin kendilerine iyi davranmalarını istediklerini ve öğretim elemanlarının destekleyici ve anlayışlı olmasını beklediği belirlenmiştir. Öğrenciler ayrıca yeterli araç, gereç ve malzemenin, hastanenin fiziki koşullarının iyileştirilmesini ve klinikte araştırma yapma olanaklarının sağlanmasını istedikleri belirtilmiştir (Bayır ve ark., 2020).

İran’da yapılan bir çalışmada yüksek iletişim becerilerine sahip güçlendirilmiş eğitmenlerin öğrencilerin klinik eğitime yönelik motivasyonlarını ve ilgilerini artırmada ve mevcut zorlukları çözmede yararlı olabileceği belirtilmiştir (Jasemi ve ark., 2018). Malatya’da yapılan bir çalışmada öğrenciler klinik hemşirelerin kendilerini takdir etmelerini, sabırlı olmalarını ve iş birliği yapmalarını istemektedir (Günay ve Kılınç, 2018). Çalışmada da öğrencilerin benzer beklentilerden bahsettiği görülmektedir. Bu durumlar düşünüldüğünde hemşirelik öğrencilerinin uygulama ortamlarında yaşadıkları sorunların öğrencilerin motivasyonunu etkileyebileceği düşünülmektedir.

Uygulama Sırasında Yaşanan Zorluklar

Hemşirelik öğrencileri teori ve uygulama arasındaki boşluktan dolayı hastalarla etkili ilişkiler kurmada zorluk yaşayabilmektedir. Ayrıca, rol modellerin yokluğundan kaynaklanan kaygı ve korku duyguları ve profesyonellik anlamında sorun yaşamalarına neden olabilmektedir (Alshowkan ve Kamel, 2016; Demir ve Ercan, 2018). Günaydın ve Arguvanlı Çoban (2021) yaptıkları çalışmada öğrencilerin teorik bilgi yetersizliği, uygulama süresi gibi konularda zorluk yaşadıklarını belirtmiştir (Günaydın ve Arguvanlı Çoban, 2021).

Ürdün’de iki nitel çalışmada, öğrenciler klinikte yeterli destek alamadıklarını, hastanede ilk günlerinde yalnız bırakıldıklarını, klinikteki bazı eğitimcilerin öğrencilerin gereksinimlerini tanımlayacak kadar yetkin olmadıklarını ve öğrencilere nasıl destek olacaklarını bilmediklerini ifade etmiştir (Saifan ve ark., 2015a; Saifan ve ark., 2015b). Laboratuvar uygulamalarında kullanılan ekipmanların yeterli olmadığı (Saifan ve ark., 2015a), öğrenciler ile eğitimciler arasında iletişim eksikliği olduğu ve öğrencilere verilen desteğin yetersiz olduğu çalışmalarda belirtilen diğer sorunlar arasında yer almaktadır (Saifan ve ark., 2015b). Hemşirelik öğrencileri ile yapılan çalışmalarda da yurtdışındaki çalışmalara benzer olarak öğrenciler klinik uygulamalarda öğretim elemanlarından yeterli yardım alamadıklarını ve öğretim elemanlarının rol modeli olamadıklarını belirtmişlerdir (Yanikkerem ve ark., 2006; Günay ve Kılınç, 2018). Bu çalışmada hemşirelik öğrencileri, zaman darlığı nedeniyle uygulamada zorluklar yaşadıklarını belirtmiştir. Sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin iletişim, teorik bilgi yetersizliği konularının eğitim planlamalarında yeniden gözden geçirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Klinik Uygulamada Motive Edici Faktörler

Motivasyon, kişinin spesifik değişim stratejilerine girme, sürdürme ve bunlara sıkı sıkıya bağlanma ihtimalidir. Motivasyon, bir özellik değil bir durumdur ve kişi değişmeye hazır ya da istekli değildir ve duruma/zamana göre değişkenlik göstermektedir (Güven ve ark., 2020). Motivasyonel süreçler, bilişsel süreçlerle bağlantılı olarak bireylerin karşılaşmış olduğu problemler karşısında bireylerin tutumlarını etkileyerek bireylerin göstereceği performansı belirlemektedir (Bozbaş, 2015). Bireylerin karşılaşmış oldukları problemlere yönelik kendilerini içsel veya dışsal faktörlerle olumlu olarak motive edebilmeleri kişilerin öz yeterlik inançlarının artmasına yardımcı olmaktadır (Güneş, 2016). Hastane ortamında öğrencilerin yaşamış olduğu sorunlar öğrencilerin motivasyonunu olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Bayır, 2020).

Mikkonen ve arkadaşları (2020) tarafından yapılan araştırmada, öğretim elemanlarının esnek, sabırlı, adil, destekleyici, pedagojik yaklaşımı benimseyen ve motivasyonu artırıcı kişilik özelliklerinin öğrencilerin klinik uygulama deneyimlerini olumlu etkilediği belirlenmiştir (Özsaban ve Bayram, 2020). Yanikkerem ve arkadaşları (2021) yaptığı çalışmada hemşirelik öğrencilerinin klinikte profesyonel hemşirelik uygulamalarını %68 oranında motive edici (f: 197) olarak değerlendirdiği belirlenmiştir (Yanikkerem ve ark., 2021). Çalışmada da öğrencilerin hemşire, hasta, öğretim elemanı faktörlerinden olumlu etkilendiği ve bu durumların motivasyonlarını artırdığı belirlenmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Hemşirelik öğrencileri uygulama sırasında ortam, teorik bilgi yetersizliği, uygulama süre kısıtlılığı gibi nedenlerden dolayı sorunlar yaşamaktadır. Bu durumların hemşirelik öğrencilerinin meslek algısına yönelik düşüncelerini etkileyebileceği düşünülmektedir. Ayrıca hemşirelerle ve diğer ekip üyeleri etkin iletişimin, hastalardan olumlu geri bildirim alınmasının, öğretim elemanlarının öğretici ve destekleyici yaklaşımlarının öğrencilerin motivasyonunu artırdığı belirlenmiştir. Hemşirelik öğrencileri uygulama süresinin daha uzun olması gerektiğini, yeterli öğretim elemanının olmasını, hemşirelerin daha etkin rol model olması, fiziki koşulların iyileştirilmesini önermişlerdir. Öğrenciler

uygulamaya başlamadan önce teorik eğitimin yanı sıra bilişsel ve duygusal hazırbulunuşluk açısından değerlendirilmelidir. Hemşirelik alanında eğitim veren akademisyenlerin öğrencilerin gereksinimleri ve beklentilerini düzenli aralıklar ile değerlendirmeleri son derece önemlidir. Ayrıca hemşirelik öğrencilerine iletişim, empati, ekip iş birliği konularında da eğitim verilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir. Bununla birlikte, klinik alanda kazanılan bilgi ve becerinin etkisinin değerlendirilmesi, teori ve pratiğin daha bağlantılı şekilde olmasını sağlayan yenilikçi bir müfredatın geliştirilmesi de önerilmektedir.

SINIRLILIKLAR

Araştırmanın sınırlılıklarından biri, tüm katılımcıların Türkiye'nin kuzeyindeki bir şehirdeki üniversitedeki hemşirelik ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinin seçilmiş olmasıdır. Sonuçlar, katılımcılara ve araştırmanın yürütüldüğü ortama bağlıdır. Küçük katılımcı grubu, hemşirelik öğrenci popülasyonunu temsil etmemektedir.

Etik Onay

Bu araştırma, Gümüşhane Üniversitesi Rektörlüğü Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu (E-95674917-108.99-149382) tarafından 27/12/2022 tarih ve 2022/7 sayılı toplantısında onaylanmıştır. Görüşmeye başlamadan önce katılımcılardan bilgilendirilmiş yazılı ve sözlü onam alınmıştır. Kayıtlar ve transkriptler üç araştırmacının da erişim yetkisi olduğu parola korumalı bir cihazda saklanmıştır. Çalışma Helsinki Deklarasyonu ve Ulusal Araştırma Komitesi etik standartlarına uygun olarak yürütülmüştür.

Çıkar Çatışması

Çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Finansal Destek

Finansal destek yoktur.

Yazar Katkıları

Fikir ve tasarım: S.U Veri toplama: S.K., S.D Veri analizi ve yorumlama: S.K., S.D Makale yazımı: S.U Eleştirel inceleme: S.U., S.K., S.D

KAYNAKLAR

- Admi, H., Moshe-Eilon, Y., Sharon, D. & Mann, M. (2018). Nursing students' stress and satisfaction in clinical practice along different stages: A cross-sectional study. *Nurse Education Today*, 68, 86-92. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2018.05.027>
- Alshowkan, A.A., Fouad Kamel, N.M., (2016). Nursing student experiences of psychiatric clinical practice: a qualitative study. *Journal of Nursing and Health Science*, 5 (3), 60-67. <https://doi.org/10.9790/1959-0503056067>
- Altunay, E., Oral, G., & Yalçınkaya, M. (2014). A qualitative research about mobbing implications in educational institutions. *Sakarya University Journal of Education*, 4(1), 62-80 <https://124.im/EI5P>
- Aydoğan, S. (2016). Hemşirelik öğrencilerinin klinik beceri kazanmaları sırasında karşılaştıkları etik problemler. *Türkiye Biyoetik Dergisi*, 120-1. <https://124.im/Po0T>
- Başkaya, E., & Demir, S. (2023). The problems and information needs of patients with bipolar disorder during the treatment process: A qualitative study in Turkey. *Archives of Psychiatric Nursing*, 42, 45-54. <https://doi.org/10.1016/j.apnu.2022.12.007>
- Bayar, K., Çadır, G., Bayar, B. (2009). Hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamaya yönelik düşünce ve kaygı düzeylerinin belirlenmesi. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 8(1), 37-42. <https://hdl.handle.net/20.500.12809/7053>
- Bayır, B., Özdemir, D., & Palaz, G. (2020). Konya ilinde okuyan hemşirelik lisans öğrencilerinin klinik uygulamalarda karşılaştıkları zorlukların belirlenmesi. *KTO Karatay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(2), 21-31. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ktokusbd/issue/56866/785676>
- Bozbaş, Y. (2015). Sınıf Öğretmenlerinin Öz Yeterlilik İnançları ve Sınıf Yönetimi Beceri Algıları Arasındaki İlişki (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul. <https://scholar.google.com/scholar>.
- Çam, M. O., Küliş, D., Demirkol, H., Uğuryol, M., & Kaçmaz, E. D. (2020). Bir grup intörn hemşirenin psikiyatri hemşireliği uygulamasına yönelik görüş ve önerileri: odak grup çalışması. *Journal Of International Social Research*, 13(73). <https://124.im/02xGuW>
- Demir, S., Ercan, F., (2018). The first clinical practice experiences of psychiatric nursing students: a phenomenological study. *Nurse Education Today* 61, 146-152. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2017.11.019>.
- Dutile, C., Wright, N., Beauchesne, M. (2011). Virtual clinical education: going the full distance in nursing education. *Newborn Infant Nurs Rev*, 11(1): 43-48. <https://doi.org/10.1053/j.nainr.2010.12.008>.
- Erkal İlhan, S. (2018). Geçmişten günümüze üniversite hemşirelik lisans eğitim müfredatındaki değişimler. 1.Uluslararası&3.Ulusal Hemşirelik Tarihi Kongresi İzmir, 905. <https://scholar.google.com/scholar?hl>.
- Günay, U. & Kılınç, G. (2018). The transfer of theoretical knowledge to clinical practice by nursing students and the difficulties they experience: A qualitative study. *Nurse Education Today*, 65, 81-86. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2018.02.031>.
- Günaydin, N., & Çoban, S. A. (2021). Experiences of nursing students during clinical education in mental health clinics: A phenomenological qualitative study. *Nurse Education in Practice*, 54, 103113. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2021.103113>.
- Güneş, AM. (2016). Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetim Becerileri, Teknoloji Kullanımları ve Öz Yeterlilik İnançları Arasındaki İlişki, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Ana Bilim Dalı, Ankara. <https://platform.almanhal.com/Details/Thesis/2000349351?ID=4-2000349351>.
- Güven, S., Gediz, B. Ö., & Kosukoğlu, N. (2020). Karar verme sürecinde motivasyon ve yaratıcılığın etkilerine ilişkin öğretmen görüşleri. *Akdeniz Eğitim Arastirmalari Dergisi*, 14(33). <https://doi.org/10.29329/mjer.2020.272.3>
- Holmlund, K., Lindgren, B. & Athlin, E. (2010). Group supervision for nursing students during their clinical placements: Its content and meaning. *Journal of Nursing Management*, 18, 678-688. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2834.2010.01157.x>.
- İbrahimoglu, Ö., Mersin, S. & Saray Kılıç, H. (2019). Nursing education curriculum and learning outcomes. *Journal of Higher Education & Science*, 9, 12-16. <https://124.im/8a1OT>

- Jack, K., Hamshire, C., Harris, W. E., Langan, M., Barrett, N. & Wibberley, C. (2018). "My mentor didn't speak to me for the first four weeks": Perceived unfairness experienced by nursing students in clinical practice settings. *J Clin Nurs*, 27, 929-938. <https://doi.org/10.1111/jocn.14015>
- Jasemi, M., Whitehead, B., Habibzadeh, H., Zabihi, R.E., & Rezaie, S.A. (2018). Challenges in the clinical education of the nursing profession in Iran: A qualitative study. *Nurse Educ Today*, 67, 21-26. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2018.04.010>
- Jeppesen, K. H., Christiansen, S. & Frederiksen, K. (2017). Education of student nurses - A systematic literature review. *Nurse Education Today*, 55, 112-121. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2017.05.005>.
- Jonsén, E., Melender, H.-L. & Hilli, Y (2013). Finnish and swedish nursing students' experiences of their first clinical practice placement—A Qualitative Study. *Nurse Education Today*, 33, 297-302. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2012.06.012>.
- Kol, E. & Ince, S. (2018). Determining the opinions of the first-year nursing students about clinical practice and clinical educators. *Nurse Education Practise*, 31, 35-40. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2018.04.009>.
- Merriam, S. B., & Grenier, R. S. (Eds.). (2019). *Qualitative research in practice: Examples for discussion and analysis*. John Wiley & Sons. <https://124.im/A6bqDJU>
- Morrow, R., Rodriguez, A., & King, N. (2015). Colaizzi's descriptive phenomenological method. *The Psychologist*, 28(8), 643–644. <http://eprints.hud.ac.uk/id/eprint/26984/>.
- Özkütük, N., Orgun, F., & Akçakoca, B. (2018). Türkiye'de hemşirelik eğitimi veren yükseköğretim kurumlarına ilişkin güncel durumun incelenmesi. *Yükseköğretim Dergisi*, 150-7. <https://dergipark.org.tr/en/pub/yuksekogretim/issue/41130/497157>.
- Özsaban, A., & Bayram, A. (2020). Türkiye’de hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulama deneyimlerini etkileyen faktörler: sistematik derleme. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 9(2), 124-145. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ausbid/issue/59001/750585>.
- Papathanasiou, Ioanna V; Tsaras, Konstantinos; Sarafis, Pavlos (2014). Views and perceptions of nursing students on their clinical learning environment: teaching and learning. *Nurse Education Today*, 34(1), 57-60. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2013.02.007>.
- Peixoto, D. S. M. & André, T. (2017). Critical thinking of nursing students in clinical teaching: An integrative review. *Revista De Enfermagem Referência*, 4, 125-138. <https://doi.org/10.12707/RIV16029>.
- Polat, Ş., Ayyıldız Erkan, H., Çınar, G. & Doğrusöz, L.A. (2018). Opinions of student nurses practicing clinical practice in a university hospital. *Journal of Health and Nursing Management*, 5, 64-74 https://jag.journalagent.com/shyd/pdfs/SHYD_5_2_64_74.pdf
- Saifan, A., AbuRuz, M.E., & Masa'deh, R. (2015a). Theory practice gaps in nursing education: A Qualitative perspective. *Journal of Social Sciences*, 11(1), 20. <https://www.researchgate.net/profile/Mohannad-Aburuz-2/publication/278811628>
- Saifan, A.R., Safieh, H.A., Milbes, R., & Shibly, R. (2015b). Suggestions to close the gap in nursing education: Nursing students' perspectives. *International Journal of Advanced Nursing Studies*, 4(2), 62. <http://nursingdidactics.com/index.php/ijnd/article/view/1740>
- Tong, A., Sainsbury, P., & Craig, J. (2007). Consolidated criteria for reporting qualitative research (COREQ): A 32-item check list for interview and focus groups. *International Journal for Quality in HealthCare*, 19(6), 349–357. <https://doi.org/10.1093/intqhc/mzm042>
- Ulutaşdemir, N., Ay, H., Göçmen, A., Uzun, S., & Kulakaç, N. (2022). Needs of caregivers of patients with palliative neurological problems: a qualitative study. *Current Psychology*, 1-7. <https://doi.org/10.1007/s12144-022-03800-w>.
- Yanikkerem, E., Aycan, N., Kitapçioğlu, G., Korkmaz, A., ve Çalık, C. (2006). Öğrencilerin hemşire eğitimcilerde aradığı özelliklerin değerlendirme aracının geliştirilmesi çalışması. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 22(1), 37-53. <https://dergipark.org.tr/en/pub/eghehemsire/issue/49610/635810>
- Yanikkerem, E., Karakuş Selçuk, A., & Çetinkaya, A. (2021). Hemşirelik öğrencileri açısından ideal hemşirelik eğitimi konusunda nitel bir çalışma: gerçekteki boşluklar ve şoklar. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*, 10(1), 1-12. <https://dergipark.org.tr/en/pub/balikesirsbd/issue/62040/593473>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Qualitative research methods in the social sciences* (9th ed.). Ankara: Seckin Publishing. <https://124.im/2brjnGq>

- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). Qualitative research methods in social sciences, 10th ed. Seçkin Publishing. <https://open.metu.edu.tr/handle/11511/70532>
- Yıldırım, N., Aydoğan, A., & Bulut, M. (2021). A qualitative study on the experiences of the first nurses assigned to COVID-19 units in Turkey. *Journal of Nursing Management*, 29(6), 1366-1374. <https://doi.org/10.1111/jonm.13291>

EXTENDED ABSTRACT

Introduction: It is well-known that there is a strong relationship between theory and practice-based learning in nursing education. Clinical applications are a highly effective method for applying theoretical knowledge in real-world settings. These practices aim to help students develop a holistic perspective while gaining professional knowledge, skills, attitudes, and values.

The aim of undergraduate nursing education programs in Turkey is to educate professionals who learn, know how to share knowledge, take responsibility for their actions, evaluate their practices, and provide quality healthcare services. Today, the theoretical knowledge taught in nursing programs within faculties of health sciences and schools of health at universities is integrated into practice in various clinical settings. It is crucial that nurses working in these clinics, where nursing students train, serve as good role models, support students, and demonstrate patience and understanding toward them.

Effective communication between nurses and students positively influences the students' approach to the profession. Nursing students take an active role in clinical settings, and their professional awareness gradually develops. To achieve the targeted learning outcomes, students should experience less anxiety and feel more comfortable during clinical practice. There is an inverse relationship between increased student anxiety and motivation. Issues stemming from the student, educator, or clinical environment can reduce nursing students' motivation and negatively affect their perception of the profession.

Method: A phenomenological research design, a qualitative approach, was used to explore the factors that facilitate/hinder nursing students' adaptation to clinical practice. This design was chosen for its ability to offer a high degree of freedom in describing new phenomena (events or experiences) from the participants' perspectives, providing rich data and detailing their experiences. The approach aims to uncover the essence of the phenomenon under investigation and present the experience "exactly as it presents itself, without adding to or subtracting from it.

Results: Of the participants, 48 were female, and seven had a chronic physical disease. The mean age of the nursing students was 19.87±3.94 years (with a minimum age of 18 and a maximum of 29). In the data analysis, three main categories were identified: expectations from the practice environment, difficulties experienced during practice, and motivating factors in clinical practice. These categories were further divided into seven sub-themes: physical, psychological, communication, information, time, people, and environment.

Discussion: The aim of this study was to evaluate the factors that facilitate/hinder the adaptation of nursing students to clinical practice using a qualitative phenomenological approach. One of the biggest challenges in nursing education is the disconnect between theory and practice. When students enter clinical practice, they often face uncertainty. Studies in the literature show that students generally encounter difficulties related to communication, establishing trust, and fear during their practice. In a study by Bayır et al. (2020), when nursing students' expectations from clinical practice were examined, it was found that most students expected active participation in patient care, desired respectful treatment from the healthcare team, and looked for support and understanding from their instructors.

The students also expressed a desire for adequate tools, equipment, and materials, improvement of hospital physical conditions, and opportunities to conduct research in the clinic. Similar expectations were observed in this study. Nursing students may struggle to build effective relationships with patients due to the gap between theory and practice. Additionally, anxiety and fear stemming from the lack of role models can lead to difficulties in developing professionalism. In their study, Günaydın and Arıvanlı Çoban (2021) reported that students faced challenges such as insufficient theoretical knowledge and limited practice time.

In this study, nursing students reported difficulties in practice due to a lack of time. These findings highlight the need to reassess the length of clinical education, as students require more time to deliver effective school health services to children. Additionally, issues related to communication and insufficient theoretical knowledge should be reconsidered during educational planning. Motivation refers to the likelihood of a person engaging in, sustaining, and adhering to specific change strategies. It is a state, not a trait, and an individual's readiness to change varies with circumstances. Motivational processes, linked to cognitive processes, influence performance by shaping attitudes toward challenges (Bozbaş, 2015).

The ability of individuals to motivate themselves through intrinsic or extrinsic factors when facing challenges helps strengthen their self-efficacy beliefs. Problems encountered by students in the hospital environment can negatively impact their motivation. In a study by Mikkonen et al. (2020), it was found that lecturers with flexible, patient, fair, and supportive traits, who adopt a pedagogical approach, positively influence students' clinical practice experiences. Similarly, this study determined that students were positively influenced by nurses, patients, and instructors, which boosted their motivation.

Conclusion and Suggestions:

In conclusion, this study provides preliminary evidence on the situations, difficulties, barriers, and motivating factors experienced by nursing students during clinical practice. Nursing students face challenges such as environmental issues, insufficient theoretical knowledge, and limited practice time. These factors may impact their perceptions of the profession. Additionally, effective communication with nurses and other team members, positive feedback from patients, and the instructive and supportive approaches of instructors were found to increase student motivation.